

Sygn. akt II Ca 717/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2019 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia Sądu Okręgowego Dariusz Iskra (sprawozdawca)

Sędziowie: Sędzia Sądu Okręgowego Andrzej Mikołajewski

Sędzia Sądu Rejonowego Anna Wołucka-Ławnikowicz

(delegowana)

Protokolant Dorota Kowalczyk

po rozpoznaniu w dniu 19 czerwca 2019 roku w Lublinie, na rozprawie

sprawy z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L.

przeciwko H. Z. i A. Z. (1)

o zapłatę kwoty 7538,79 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie:

a) od H. Z. od dnia 22 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty

b) od A. Z. (1) od dnia 1 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty

na skutek apelacji H. Z. oraz apelacji A. Z. (1) od wyroku Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 16 kwietnia 2018 roku, sygn. akt II C 998/15

I. oddała obie apelacje;

II. nie obciąża H. Z. i A. Z. (1) kosztami postępowania odwoławczego poniesionymi przez Spółdzielnię Mieszkaniową (...) w L.;

III. przejmuje na rachunek Skarbu Państwa nieuiszczoną opłatę od apelacji w kwocie 377 zł (trzysta siedemdziesiąt siedem złotych).

Andrzej Mikołajewski Dariusz Iskra Anna Wołucka-Ławnikowicz

Sygn. akt II Ca 717/18

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 20 sierpnia 2014 roku, wniesionym do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie w dniu 22 sierpnia 2014 roku, powód – Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w L. wniósł o zasądzenie solidarnie od pozwanych – A. W. (1) i H. Z. kwoty 7538,79 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że A. W. (1) nie jest członkiem Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L. ani też nie posiada tytułu prawnego do lokalu przy ul. (...), natomiast faktycznie zamieszkuje w tym lokalu, jako opiekun prawny i ojciec małoletnich synów – D. W. i K. W.. Z kolei pozwany H. Z., będący drugim mężem zmarłej A. Z. (2), również faktycznie zamieszkuje w przedmiotowym lokalu. Nie jest ani członkiem Spółdzielni ani nie posiada tytułu prawnego do tego lokalu. Pozwani odpowiadają solidarnie za opłaty związane z zajmowanym lokalem mieszkalnym na podstawie art. 18 ustawy o ochronie praw lokatorów.

Powód wskazał, że żądaniem pozwu został objęty okres od dnia 1 stycznia 2013 roku do dnia 28 lutego 2014 roku. Kwota zadłużenia z tytułu nieuiszczonych opłat za lokal wynosi 6985,18 zł.

Powód wskazał, że z tytułu zwłoki w opłatach za lokal mieszkalny dochodzi odsetek ustawowych za okres od dnia 1 stycznia 2013 roku do dnia 28 lutego 2014 roku w łącznej kwocie 553,61 zł, naliczonych w stosunku miesięcznym za każdy miesiąc zwłoki w zapłacie (k. 2-3v).

*

Nakazem zapłaty z dnia 27 października 2014 roku, wydanym w sprawie (...), Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie nakazał, aby A. W. (1) i H. Z. zapłacili solidarnie na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L. kwotę 7538,79 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 22 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 1311,25 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (k. 42).

*

Nakaz zapłaty z dnia 27 października 2014 roku uprawomocnił się w stosunku do A. W. (1), gdyż pozwany ten nie wniósł sprzeciwu.

Od nakazu zapłaty z dnia 8 grudnia 2015 roku sprzeciw wniósł pozwany H. Z., zaskarżając nakaz w całości. Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania według norm prawem przepisanych (k. 81-84).

*

Na rozprawie w dniu 24 lutego 2016 roku pełnomocnik Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L. wskazał, że podstawę prawną roszczenia powoda wobec H. Z. stanowi przepis art. 4 ust. 1¹ ustawy z dnia 15 grudnia 2001 roku o spółdzielniach mieszkaniowych (k. 98-98v).

W piśmie procesowym z dnia 8 marca 2016 roku, wniesionym do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie w dniu 9 marca 2016 roku, powód wskazał, że odpowiedzialność H. Z. opiera się na przepisie art. 4 ust. 1¹ ustawy z dnia 15 grudnia 2001 roku o spółdzielniach mieszkaniowych (k. 105-107).

*

W piśmie procesowym wniesionym do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie w dniu 13 października 2016 roku powód, reprezentowany przez pełnomocnika, oświadczył, że „rozszerza wniesione powództwo o zapłatę w stosunku do pozwanych A. Z. (1), D. W. i K. W. oraz wnosi o zasądzenie solidarnie (...) od H. Z., A. Z. (1), D. W. i K. W. kwoty 7.538,79 złotych (...) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie płatności w rozumieniu art. 481 § 1 k.c., liczonymi w stosunku do H. Z. od dnia wniesienia pozwu a w stosunku do pozostałych pozwanych od dnia doręczenia niniejszego pisma procesowego, do dnia zapłaty oraz o zasądzenie solidarnie od wymienionych pozwanych kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego”.

Powód wskazał, że osoby oznaczone w piśmie procesowym są spadkobiercami ustawowymi A. Z. (2), a podstawę prawną ich odpowiedzialności stanowi przepis art. 4 ust. 1¹ ustawy z dnia 15 grudnia 2001 roku o spółdzielniach mieszkaniowych (k. 184-188).

*

Postanowieniem z dnia 4 listopada 2016 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie postanowił na podstawie art. 194 § 3 k.p.c. wezwać do udziału w sprawie w charakterze pozwanych D. W., A. Z. (1) i K. W. (k. 193).

*

Małoletnia A. Z. (1), reprezentowana przez opiekuna, wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania, podnosząc, że nie zamieszkiwała w lokalu przy ul. (...) w okresie objętym żądaniem pozwu i nie zamieszkuje w tym lokalu, a ponadto, że bezzasadne jest dochodzenie jest od pozwanej opłat wynikających z bieżącej eksploatacji lokalu (k. 201-203).

*

Pozwani D. W. i K. W. nie stawili się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę, nie żądali przeprowadzenia rozprawy w swej nieobecności i nie składali w sprawie wyjaśnień ustnie lub na piśmie.

*

W piśmie procesowym wniesionym do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie w dniu 11 kwietnia 2017 roku pozwani A. Z. (1) i H. Z. powołali się ogólnie na przepis art. 5 k.c., a w piśmie procesowym złożonym na rozprawie w dniu 20 lutego 2018 roku podnieśli, że zasądzenie żądanej kwoty byłoby sprzeczne z zasadami współzycia społecznego oraz stanowiłoby nadużycie prawa (k. 263-267, 360-363).

*

Wyrokiem z dnia 16 kwietnia 2018 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie:

I. zasądził na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L. solidarnie od:

1) H. Z., D. W., K. W. i A. Z. (1) kwotę 4995,91 zł:

a) od H. Z. z odsetkami ustawowymi od dnia 26 listopada 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

b) od D. W. i K. W. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 16 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty,

c) od A. Z. (1) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty,

2) H. Z., D. W. i K. W. kwotę 2542,88 zł:

a) od H. Z. z odsetkami ustawowymi od dnia 26 listopada 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

b) od D. W. i K. W. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 16 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty

i wskazał, że zapłata przez pozwanych kwot wymienionych w punkcie I podpunkty 1 i 2 wyroku ma nastąpić solidarnie z A. W. (1), od którego Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie prawomocnym nakazem zapłaty z dnia 27 października 2014 roku, wydanym w sprawie (...), zasądził na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L. kwotę 7538,79 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 22 sierpnia 2014 roku;

II. oddalił w pozostałej części powództwo w stosunku do A. Z. (1);

III. zasądził solidarnie od H. Z., D. W. i K. W. na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L. kwotę 1311,25 zł tytułem zwrotu kosztów procesu i wskazał, że zapłata tej kwoty ma nastąpić solidarnie z A. W. (1), od którego Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie prawomocnym nakazem zapłaty z dnia 27 października 2014 roku, wydanym w sprawie II Nc 1009/14, zasądził na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L. kwotę 1311,25 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. nie obciążył A. Z. (1) obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L.;

V. stwierdził, że wyrok jest zaoczny w stosunku do D. W. i K. W.;

VI. nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności w zakresie dotyczącym D. W. i K. W. (k. 433-433v).

W uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 3 lipca 1996 roku E. S. (1) kupiła spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oznaczonego nr (...), składającego się z 3 izb o powierzchni użytkowej 32,60 m², położone na IX piętrze w budynku należącym do Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L. przy ul. (...).

Sąd Rejonowy ustalił, że E. S. (1) zmarła w dniu 11 czerwca 2008 roku. Postanowieniem z dnia 7 lipca 2008 roku, wydanym w sprawie (...), Sąd Rejonowy w Lublinie stwierdził, że spadek po E. S. (2) (w tym spółdzielcze własnościowe prawo do wymienionego lokalu) nabyła w całości na podstawie ustawy córka A. W. (2).

Sąd Rejonowy ustalił, że decyzją zarządu Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L. z dnia 23 września 2008 roku A. W. (2) została przyjęta w poczet członków tej Spółdzielni i wpisana do rejestru jej członków.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 4 kwietnia 2009 roku A. W. (2) zawarła związek małżeński z H. Z. i przyjęła nazwisko Z.. A. Z. (2) zmarła w dniu 28 czerwca 2010 roku w L.. Postanowieniem z dnia 5 stycznia 2012 roku, wydanym w sprawie (...), Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie stwierdził, że spadek po A. Z. (2) nabyli z dobrodziejstwem inwentarza na podstawie ustawy: mąż – H. Z. oraz dzieci – A. Z. (1), D. W. i K. W. po 1/4 części każdy z nich.

Sąd Rejonowy ustalił, że do dnia 28 czerwca 2010 roku A. Z. (2) zamieszkiwała w lokalu mieszkalnym nr (...) przy ul. (...) w L. z mężem H. Z., ich córką A. Z. (1), urodzoną w dniu (...), i synami z małżeństwa z A. D. A. W. (3), urodzonym w dniu (...), i K. W., urodzonym w dniu (...).

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 28 czerwca 2010 roku H. Z. został zatrzymany, a następnie tymczasowo aresztowany, w związku z postawieniem mu zarzutu z art. 207 § 1 k.k. w zb. z art. 156 § 2 pkt 2 k.k. w zw. z art. 156 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., sprowadzającego się pobicia A. Z. (2) ze skutkiem śmiertelnym. W tej dacie A. Z. (1) oddano pod opiekę babki ojczystej, W. Z., która przyjęła wnuczkę do zajmowanego przez siebie mieszkania przy ul. (...) w L., zabierając z jej poprzedniego miejsca pobytu z rodzicami jedynie łóżeczko, wózek i kilka podstawowych przedmiotów. Klucze do mieszkania przy ul. (...) organy ścigania przekazały A. W. (1), byłemu mężowi A. Z. (2), jako przedstawicielowi ustawowemu D. W. i K. W..

Sąd Rejonowy ustalił, że po opuszczeniu Aresztu Śledczego w L. pod koniec września 2011 roku H. Z. udał się do mieszkania zajmowanego przez W. Z. i A. Z. (1). Żadne z nich po dniu 28 czerwca 2010 roku do czasu zamknięcia rozprawy nie zamieszkiwało oraz nie miało dostępu do lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...), który zajmowali D. W. i K. W. z ojcem.

Sąd Rejonowy ustalił, że H. Z. był czasowo zameldowany pod adresem ul. (...) w L. w okresie od dnia 21 kwietnia 2009 roku do dnia 21 kwietnia 2014 roku, na stałe zaś w L. przy ul. (...). Stałym adresem A. Z. (1) do momentu pójścia do szkoły był adres przy ul. (...) w L., na pobyt czasowy była zameldowana w okresie od dnia 24 maja 2011 roku do dnia 24 maja 2016 roku w mieszkaniu zajmowanym przez babkę, gdzie nadal we troje zamieszkuje. Postanowieniem Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 13 lipca 2011 roku W. Z. została ustanowiona opiekunem A. Z. (1). H. Z. ma ograniczoną władzę rodzicielską nad córką. Pod adresem ul. (...) w L. są zameldowani na stałe K. W. i D. W..

Sąd Rejonowy ustalił, że w okresie od dnia 1 stycznia 2013 roku do dnia 28 lutego 2014 roku koszty związane z eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości w częściach przypadających na lokal mieszkalny nr (...) przy ul. (...) w L. wyniosły łącznie 6985,18 zł. Odsetki ustawowe od tej kwoty, naliczane za każdy dzień zwłoki w wysokości 1/365 stopy ustawowej odsetek, wyliczone w stosunku do każdego miesiąca w oparciu o saldo zobowiązań na ostatni dzień poprzedniego miesiąca, wynoszą 553,61 zł.

Sąd Rejonowy ustalił, że należne opłaty za okres od stycznia 2013 roku do lutego 2013 roku wynosiły po 347 zł miesięcznie (ogółem 694 zł), za marzec 2013 roku – 357,28 zł, za okres od kwietnia 2013 roku do czerwca 2013 roku po 350,11 zł miesięcznie (ogółem 1050,33 zł), za okres od lipca 2013 roku do października 2013 roku po 339,53 zł miesięcznie (ogółem 1358,12 zł), za okres od listopada 2013 roku do grudnia 2013 roku po 381,26 zł miesięcznie (ogółem 762,52 zł), za okres od stycznia 2014 roku do lutego 2014 roku po 386,83 zł miesięcznie (ogółem 773,66 zł).

Sąd Rejonowy ustalił, że miesięczne opłaty, które od stycznia 2013 roku do lutego 2014 roku stanowiły kwotę ogółem 4995,91 zł, zawierały stałe składniki, niezwiązane bezpośrednio z bieżącym korzystaniem z lokalu mieszkalnego, takie jak: koszty eksploatacji, administracji i zarządzania, fundusz remontowy, działalność społeczna, oświatowa, kulturalna; utrzymanie mienia Spółdzielni, konserwacja instalacji ciepłej, opłata za wodomierze zbiorcze, przegląd instalacji gazowej i wentylacyjnej, winda, doprowadzenie sygnału TV, konserwacja domofonu, podatek od nieruchomości oraz składniki związane z bieżącym korzystaniem z lokalu mieszkalnego, takie jak wywóz nieczystości stałych, gaz – zaliczka, CO – zaliczka, zimna woda i kanalizacja – zaliczka, woda do podgrzania i kanalizacja – zaliczka; CW – podgrzanie wody – zaliczka.

Sąd Rejonowy ustalił, że w okresie od dnia 1 stycznia 2013 roku do dnia 28 lutego 2014 roku opłaty wynikające z kwartalnego rozliczenia faktycznego zużycia wody i odprowadzonych ścieków wyniosły ogółem 1592,55 zł, w tym:

- za I kwartał 2013 roku – niedopłata – 541,19 zł z terminem płatności do 31 maja 2013 r.,
- za II kwartał 2013 roku – niedopłata – 305,50 zł z terminem płatności do 31 lipca 2013 r.,
- za III kwartał 2013 roku – niedopłata – 491,05 zł z terminem płatności do 31 października 2013 r.,
- za IV kwartał 2013 roku – niedopłata – 541,19 zł z terminem płatności do 31 stycznia 2014 roku.

Z kolei opłata wynikająca z rocznego rozliczenia kosztów energii ciepłej zużytej na centralne ogrzewanie za 2012 roku wyniosła 332,91 zł niedopłaty, a opłata wynikająca z rocznego rozliczenia kosztów podgrzewu wody za 2012 roku wyniosła 83,80 zł niedopłaty. Po dokonaniu rocznego rozliczenia zużytego gazu za 2012 roku ustalono 19,99 zł nadpłaty.

Sąd Rejonowy ustalił, że w okresie od dnia 1 stycznia 2013 roku do dnia 28 lutego 2014 roku ogółem koszty centralnego ogrzewania wyniosły 1380,01 zł, zużycia i podgrzania wody – 2907,11 zł, zużycia gazu – 297,21 zł, wywozu nieczystości stałych – 461,52 zł.

Sąd Rejonowy ustalił, że od 2010 roku nie została dokonana żadna wpłata na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L. tytułem opłat za korzystanie z lokalu przy ul. (...) w L., co wiązało się z kierowaniem wezwań do zapłaty, do dnia 30 lipca 2012 roku kierowanych na nazwisko Z.. W dniu 1 lutego 2013 roku wezwanie do zapłaty kwoty 12853,77 zł wysłano W. Z., jako opiekunowi A. Z. (1), która kontaktowała się z pracownikami Spółdzielni, informując o sytuacji dotyczącej jej syna i wnuczki. Pismem z dnia 18 marca 2014 roku Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w L. wezwała H. Z. oraz A. W. (1), jako opiekuna prawnego małoletnich wówczas D. W. i K. W., do zapłaty kwoty 7538,79 zł z tytułu bieżących opłat eksploatacyjnych dotyczących tego mieszkania, podając, że na tę kwotę składa się kwota zaległości z tytułu opłat podstawowych w wysokości 6985,18 zł i kwota odsetek za nieterminowe wpłaty w wysokości 553,61 zł. Wezwanie do zapłaty skierowano do H. Z. na adres przedmiotowego lokalu. Spółdzielnia uzyskała cztery tytuły wykonawcze przeciwko H. Z. i A. Z. (1) oraz A. W. (1), D. W. K. W., związane z roszczeniami o zapłatę

opłat eksploatacyjnych dotyczących lokalu przy ul. (...) w L., dotyczące różnych okresów, i dochodzi ich na drodze postępowania egzekucyjnego, między innymi domagając się egzekucji z prawa do wymienionego lokalu.

Sąd Rejonowy ustalił, że postanowieniem z dnia 31 października 2016 roku, wydanym w sprawie (...), Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie ustalił, że w skład spadku po A. Z. (2) wchodzi własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego numer (...) położone w L. przy ul. (...) i dokonał działu spadku po A. Z. (2) w ten sposób, że zarządził sprzedaż tego prawa i przyznał do wypłaty A. Z. (1), H. Z., D. W. i K. W. po 1/4 części kwoty uzyskanej ze sprzedaży tego prawa.

W trakcie czynności egzekucyjnych prowadzonych w sprawie(...) przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Lublin-Zachód w Lublinie T. W. w celu zniesienia współwłasności, w lokalu przy ul. (...) nikogo nie zastano, osoba postronna oświadczyła, że mieszka w nim A. W. (1). Oszacowana na potrzeby postępowania egzekucyjnego wartość własnościowego prawa do tego lokalu na dzień 5 lutego 2018 roku wynosi 138000 zł. Dotychczas prawo nie zostało zbyte.

Sąd Rejonowy wskazał dowody, na podstawie których dokonał ustaleń faktycznych w sprawie, oraz przedstawił stanowisko w zakresie oceny dowodów.

Sąd Rejonowy przytoczył treść przepisu art. 922 k.c. i wyjaśnił, że prawa majątkowe związane z członkostwem w spółdzielni, które przysługiwałyby członkowi w razie wystąpienia z niej, należą do spadku. Na spadkobierców członka spółdzielni przechodzą jego obowiązki majątkowe wobec spółdzielni, z wyjątkiem tych, które pozostają w ścisłym związku ze stosunkiem członkostwa.

Sąd Rejonowy przytoczył treść przepisów art. 4 ust. 1¹ i 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 roku o spółdzielniach mieszkaniowych i wyjaśnił, że przepis art. 4 ust. 1¹ ustawy nakłada na osoby, którym przysługują spółdzielcze prawa do lokalu, dwa rodzaje obowiązków. Mają one w tym przypadku przede wszystkim pokrywać taką część kosztów związanych z utrzymaniem i eksploatacją nieruchomości, jaka pozostaje w proporcji do tego lokalu, do którego osoba posiada spółdzielcze prawo. Chodzi tu więc o opłaty nazywane zwyczajowo eksploatacyjnymi, ale związane tylko z tą nieruchomością, w skład której wchodzi lokal używany przez członka, przy czym może to być zarówno działka gruntu zabudowana jednym budynkiem, jak i wieloma budynkami. Opłaty te pokrywają zarówno koszty eksploatacji i utrzymania lokalu bezpośrednio, jak i koszty eksploatacji i utrzymania pozostałych części nieruchomości, o ile oczywiście nie są one pokrywane bezpośrednio przez użytkowników lokali na podstawie umów zawartych przez nich z dostawcami towarów i usług lub z wykonawcami robót budowlanych, lecz są pokrywane za pośrednictwem spółdzielni. Poza tym osoba dysponująca spółdzielczym prawem do lokalu uczestniczyć ma w pokrywaniu kosztów związanych z eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości stanowiących mienie spółdzielni przez uiszczanie opłat zgodnie z postanowieniami statutu. Osoby, którym przysługuje spółdzielcze prawo do lokalu, ponoszą solidarną odpowiedzialność za zapłatę opłat, o których mowa w art. 4 ust. 1-2 i 4 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. Dla istnienia tej odpowiedzialności nie ma znaczenia okoliczność, czy osoby te faktycznie mieszkają w danym lokalu mieszkalnym lub też faktycznie korzystają z niego, czy też nie. Ta ostatnia okoliczność ma znaczenie z punktu widzenia odpowiedzialności osób, o których mowa w końcowej części przepisu art. 4 ust. 6 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. Nie ma natomiast znaczenia, gdy chodzi o odpowiedzialność osób, o których mowa w art. 4 ust. 1-4 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych.

Sąd Rejonowy wskazał, że skoro pozwanym przysługuje spółdzielcze własnościowe prawo do przedmiotowego lokalu, to na podstawie art. 4 ust. 1¹ ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych są oni solidarnie odpowiedzialni za pokrycie kosztów związanych z eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości w częściach przypadających na ich lokale, eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości stanowiących mienie spółdzielni przez uiszczanie opłat na takich samych zasadach, jak członkowie spółdzielni za całość opłat z nim związanych, bez względu na to czy koszty te związane są bieżącym korzystaniem z lokalu (to jest wywozem nieczystości stałych, gazem, CO, zimną wodą, wodą do podgrzania, ciepłą wodą, kanalizacją), czy też są to stałe składniki opłat, niezwiązane bezpośrednio z bieżącym korzystaniem z lokalu mieszkalnego (to jest koszty eksploatacji, administracji i zarządzania, fundusz remontowy,

działalność społeczna, oświatowa, kulturalna, utrzymanie mienia spółdzielni, konserwacja instalacji ciepłej, opłata za wodomierze zbiorcze, przegląd instalacji gazowej i wentylacyjnej, winda, doprowadzenie sygnału TV, konserwacja domofonu, podatek od nieruchomości), a zatem za zapłatę kwoty 6985,18 zł za okres od dnia 1 stycznia 2013 roku do dnia 28 lutego 2014 roku i skapitalizowanych odsetek ustawowych od tej sumy w wysokości 553,61 zł.

Sąd Rejonowy uznał, że w zakresie dotyczącym kwoty 1989,27 zł stanowiącej sumę opłat wynikających z kwartalnego rozliczenia faktycznego zużycia wody i odprowadzonych ścieków (1592,55 zł), z rocznego rozliczenia kosztów energii ciepłej zużytej na centralne ogrzewanie za 2012 rok (332,91 zł) i z rocznego rozliczenia kosztów podgrzania wody za 2012 roku (83,80 zł), pomniejszoną o nadpłatę 19,90 zł z tytułu rocznego rozliczenia zużytego gazu za 2012 rok, a zatem co do wartości opłat związanych z faktycznym zużyciem mediów przez przyrodnich braci małoletniej i ich ojca, a ponadto co do odsetek ustawowych od kwoty zaległości dochodzonej pozwem, to jest 553,61 zł, uwzględnienie powództwa co do A. Z. (1) byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i dlatego w zakresie kwoty 2542,88 zł, czyli ponad kwotę 4995,91 zł wynikającą z miesięcznych opłat, podlegało ono oddaleniu.

Sąd Rejonowy wskazał, że małoletnia pozwana, mając 8 miesięcy, równoległe ze śmiercią matki i zatrzymaniem ojca została trwale pozbawiona możliwości korzystania z lokalu. Będąc pólsierotą pozostaje pod opieką babki będącej w podeszłym wieku i w przeważającej mierze na jej utrzymaniu. Nie posiada, poza udziałem w prawie do lokalu obciążonym należnościami, innego majątku, w tym przynoszącego dochód. Obecnie ma 8 lat.

Sąd Rejonowy uznał, że brak jest podstaw do zastosowania art. 5 k.c. i stwierdzenia szczególnych okoliczności co do pozwanego H. Z., który choć opuścił lokal niedobrowolnie, to jednak w związku z zatrzymaniem, a następnie tymczasowym aresztowaniem połączonym ze śmiercią spadkodawczyni. H. Z. nie wykazał, aby dążył do dopuszczenia go do posiadania. Jest osobą młodą, zdrową, zdolną do pracy zarobkowej. Udział w lokalu posiada wymierną wartość, której nie przekracza zadłużenie w Spółdzielni.

Sąd Rejonowy przytoczył treść przepisu art. 481 § 1 k.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz od dnia 1 stycznia 2016 roku, a także treść przepisu art. 476 zd. 1 k.c., i wskazał, że powód dokonał skapitalizowania odsetek na dzień wniesienia pozwu, nie dokonywał wcześniej skutecznych wezwań do zapłaty „konkretnej, tylko określonej pozwem i pismem rozszerzającym powództwo, kwoty wobec pozwanych, przed dniem doręczenia kolejno H. Z. odpisu pozwu, pozostałym pozwanym odpisu pisma z dnia 13 października 2016 roku”.

Sąd przyjął, że świadczenie dochodzone w niniejszej sprawie stało się wymagalne z datą wezwania strony pozwanej do jego zapłaty i w związku z tym uznał, że należało zasądzić na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L. solidarnie od H. Z., D. W., K. W. i A. Z. (1) kwotę 4995,91 zł:

- od pozwanego H. Z. z odsetkami ustawowymi od dnia 26 listopada 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

- od D. W. i K. W. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 16 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty,

- od A. Z. (1) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty,

a ponadto solidarnie od H. Z., D. W. i K. W. kwotę 2542,88 zł:

- od H. Z. z odsetkami ustawowymi od dnia 26 listopada 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

- od D. W. i K. W. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 16 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty,

z tym zastrzeżeniem, że zapłata wymienionych w pkt I ppkt 1 i 2 wyroku kwot przez pozwanych ma nastąpić także solidarnie z A. W. (1), od którego Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie prawomocnym nakazem zapłaty z dnia 27 października 2014 roku, wydanym w sprawie II Nc 1009/14, zasądził na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L. kwotę 7538,79 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 22 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty.

Jako podstawę rozstrzygnięć o kosztach procesu Sąd Rejonowy wskazał przepisy art. 108 § 1 k.p.c., art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 105 § 2 k.p.c., art. 109 § 1 k.p.c. oraz art. 102 k.p.c.

*

Od wyroku z dnia 16 kwietnia 2018 roku apelacje wnieśli A. Z. (1) i H. Z., reprezentowani przez pełnomocnika, wskazując, że zaskarżają ten wyrok:

„a) w punkcie I. 1. – w zakresie zasądzenia od pozwanych A. Z. (1) oraz H. Z., solidarnie z pozwanymi D. W. oraz K. W., na rzecz powoda Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L. kwoty 4.995,91 zł (słownie: cztery tysiące dziewięćset dziewięćdziesiąt pięć złotych, 91/100 groszy), od pozwanego H. Z. z ustawowymi odsetkami od dnia 26 listopada 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty oraz od pozwanej A. Z. (1) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty;

b) w punkcie I. 2. – w zakresie zasądzenia od pozwanego H. Z., solidarnie z pozwanymi D. W. oraz K. W., na rzecz powoda Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L. kwoty 2.542,88 zł (słownie: dwa tysiące pięćset czterdzieści dwa złote, 88/100 groszy), wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26 listopada 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

c) w punkcie III – w zakresie zasądzenia od pozwanego H. Z., solidarnie z pozwanymi D. W. oraz K. W., a także A. W. (1), na rzecz powoda Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L. kwoty 1.311,25 zł (słownie: tysiąc trzysta jedenaście złotych, 25/100 groszy), tytułem zwrotu kosztów procesu”.

Powodowie zarzucili:

„1. naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 5 Kodeksu cywilnego – poprzez jego niezastosowanie w stanie faktycznym przedmiotowej sprawy i uznanie, że żądanie powoda, skierowane w stosunku do pozwanych małoletniej A. Z. (1) oraz H. Z., w zakresie zapłaty opłat eksploatacji i utrzymania nieruchomości, związanych z prawem do lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w L., odpowiada zasadom współżycia społecznego i nie jest z nimi sprzeczne;

2. naruszenie przepisów postępowania mających wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. – poprzez dowolną ocenę zebranego materiału dowodowego, to jest uchybienie zasadom logicznego rozumowania oraz doświadczenia życiowego i ustalenie, że w niniejszej sprawie nie zachodzą okoliczności uzasadniające zastosowanie art. 5 k.c.;

3. naruszenie przepisów postępowania mających wpływ na treść wyroku, a to art. 102 k.p.c. – poprzez jego niezastosowanie w stosunku do pozwanego H. Z., w sytuacji gdy analiza wszystkich okoliczności sprawy prowadzi do wniosku, że obciążenie pozwanego kosztami postępowania w rozpoznawanej sprawie jest sprzeczne z zasadą słuszności”.

Powodowie wnieśli o:

„1. zmianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L. w stosunku do pozwanych małoletniej A. Z. (1) oraz H. Z.,

2. zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanych A. Z. (1) oraz H. Z. kosztów procesu według norm przepisanych za obie instancje” (k. 449-463).

÷

Na rozprawie apelacyjnej pełnomocnik pozwanych popierał apelację, a na wypadek nieuwzględnienia zgłoszonego na rozprawie wniosku dowodowego wnosił o obniżenie zasądzonej od pozwanych kwoty do kwoty 6190,24 zł, a także o nieobciążanie pozwanych kosztami procesu na podstawie art. 102 k.p.c. (k. 498v, 513v).

Pełnomocnik powoda wnosił o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego według norm przepisanych (k. 513v).

*

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacje pozwanych są bezzasadne i w związku z tym podlegają oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Na wstępie należy odnieść się do podniesionych dopiero na rozprawie apelacyjnej zarzutów pozwanych, z których miałyby wynikać, że:

a) w odniesieniu do części żądania, którego powód dochodzi w rozpoznawanej sprawie od A. Z. (1), a mianowicie za okres od dnia 1 grudnia 2013 roku do dnia 28 lutego 2014 roku, sprawa została już prawomocnie rozstrzygnięta wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 4 grudnia 2018 roku, wydanym w sprawie (...),

b) w odniesieniu do części żądania, którego powód dochodzi w rozpoznawanej sprawie od H. Z., a mianowicie za okres od dnia 1 grudnia 2013 roku do dnia 28 lutego 2014 roku, zapadł nieprawomocny wyrok w sprawie (...) Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie, od którego wniesiona została apelacja do Sądu Okręgowego w Lublinie, oczekująca na rozpoznanie w sprawie (...) (k. 498v).

Zarzuty pozwanych, że w odniesieniu do części żądania rozpoznawanego w sprawie (...) Sądu Okręgowego w Lublinie miałyby zachodzić przeszkody procesowe w postaci powagi rzeczy osądzonej oraz zawisłości sporu, nie są trafne. Podniesienie przez pozwanych tych zarzutów wymagało podjęcia przez Sąd Okręgowy czynności sądowych z urzędu mających na celu zweryfikowanie prawdziwości twierdzeń pozwanych co do okoliczności faktycznych stanowiących podstawę faktyczną podniesionych zarzutów. Zgodnie bowiem z przepisem art. 378 § 1 k.p.c. sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania.

W dniu 4 grudnia 2018 roku Sąd Okręgowy w Lublinie wydał wyrok w sprawie (...) na skutek apelacji Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L. od wyroku Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 22 stycznia 2018 roku, wydanego w sprawie (...)

Wyrokiem z dnia 4 grudnia 2018 roku Sąd Okręgowy w Lublinie zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądził od A. Z. (1) na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L. kwotę 5518,94 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 10 lipca 2017 roku do dnia zapłaty, z zaznaczeniem, że odpowiedzialność A. Z. (1) za to zobowiązanie jest solidarna z odpowiedzialnością D. W. i K. W., która wynika z nakazu zapłaty z dnia 25 lipca 2017 roku wydanego przez Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie w sprawie (...).

Zgodnie z literalną treścią pozwu w sprawie (...) Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie, podstawą faktyczną powództwa były należności, o których mowa w przepisie art. 4 ust. 1¹ ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, przysługujące Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L. za okres od dnia 1 grudnia 2013 roku do dnia 28 lutego 2015 roku (w kwocie 5165,07 zł) oraz odsetki ustawowe za fakt opóźnienia w zapłacie należności składających się na kwotę 5165,07 zł za okres od dnia 1 sierpnia 2014 roku do dnia 28 lutego 2015 roku (353,87 zł – według wyliczenia przedstawionego w dokumencie dołączonym do pozwu).

W rzeczywistości jednak podstawą faktyczną powództwa w sprawie (...) Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie, gdy chodzi o żądanie zasądzenia kwoty 5165,07 zł, nie był objęty okres od dnia 1 grudnia 2013 roku do dnia 28 lutego 2015 roku, lecz okres od dnia 1 marca 2014 roku do dnia 28 lutego 2015 roku.

Pozew w sprawie (...) Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie odwołuje się do dołączonego do tego pozwu dokumentu, stanowiącego zestawienie należności dochodzonych przez powoda w tej sprawie (k. 16 akt sprawy (...))

Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie). Z zestawienia tego wynika, że w rzeczywistości powód dochodził należności, o których mowa w przepisie art. 4 ust. 1⁽¹⁾ ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, za okres od dnia 1 marca 2014 roku do dnia 28 lutego 2015 roku. Dwie pierwsze pozycje rozliczenia, obejmujące między innymi okres od dnia 1 grudnia 2013 roku do dnia 28 lutego 2014 roku, zawierają wartości ujemne (-21,02 zł i -15,52 zł), a więc stanowiące nadwyżki z rozliczeń za gaz i ciepłą wodę za 2013 rok.

Należności za miesiące od grudnia 2013 roku do lutego 2014 roku powód dochodził w ramach żądania w rozpoznawanej sprawie, a więc w sprawie II C 998/15 Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie (...) Sądu Okręgowego w Lublinie), co wynika nie tylko z treści pozwu, ale również z dołączonego do pozwu w tej sprawie dokumentu zawierającego zestawienie należności za okres od stycznia 2013 roku do lutego 2014 roku. W zestawieniu tym wyraźnie wymieniono kwoty 254,81 zł, 386,83 zł i 386,83 zł, odpowiednio za grudzień 2013 roku oraz styczeń i luty 2014 roku (k. 14-15).

Wskazane wyżej trzy kwoty nie były dochodzone w sprawie (...) Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie i nie zostały zasądzone od pozwanej A. Z. (1) wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie wydanym w sprawie (...)

Przepis art. 366 k.p.c. stanowi, że wyrok prawomocny ma powagę rzeczy osądzonej tylko co do tego, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia, a ponadto tylko między tymi samymi stronami.

Żądanie powoda rozstrzygnięte ostatecznie w sprawie (...) Sądu Okręgowego w Lublinie nie było w jakiegokolwiek części tożsame z żądaniem zgłoszonym przez powoda w sprawie (...) Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie i rozstrzygniętym zaskarżonym wyrokiem tego Sądu z dnia 16 kwietnia 2018 roku.

Z kolei w sprawie (...) Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w L. dochodziła od H. Z. i A. W. (1) żądania tożsamego co do wysokości i podstawy faktycznej z żądaniem zgłoszonym i rozstrzygniętym w sprawie (...) Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie (II Ca 502/18 Sądu Okręgowego w Lublinie). Różnice pomiędzy tymi sprawami dotyczyły jedynie osób pozwanych. W sprawie (...) pozwany byli D. W., K. W. i A. Z. (1), a w sprawie (...) pozwany są H. Z. i A. W. (1), przy czym sprawa w stosunku do A. W. (1) jest prawomocnie zakończona.

Dodatkowo należy wskazać, że w sprawie (...) w pozwie już precyzyjnie określono podstawę faktyczną powództwa, wskazując, że żądaniem zapłaty kwoty 5165,07 zł objęty został okres od dnia 1 marca 2014 roku do dnia 28 lutego 2015 roku (k. 3 akt sprawy (...) Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie).

÷

Nie są uzasadnione zarzuty podniesione w apelacji.

Na wstępie należy wskazać, że w przeważającej części Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń w zakresie okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia.

Nie jest jedynie prawidłowe ustalenie, że postanowieniem z dnia 7 lipca 2008 roku, wydanym w sprawie (...), Sąd Rejonowy w Lublinie stwierdził, że spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu wchodzące w skład spadku po E. S. (1) nabyła w całości na podstawie ustawy córka A. W. (2).

Oczywiste jest, że spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w L. wchodziło w skład spadku po E. S. (1), jak również, że prawo to nabyła w wyniku dziedziczenia na podstawie ustawy córka A. W. (2), jednak ustalenie Sądu Rejonowego, że Sąd Rejonowy stwierdził odrębnie nabycie tego prawa w postanowieniu z dnia 7 lipca 2008 roku pozostaje w sprzeczności z treścią tego postanowienia (k. 111).

Ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji należy uzupełnić o wskazanie, że do chwili orzekania przez Sąd drugiej instancji doszło już do sprzedaży spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w L. na licytacji w toku postępowania w sprawie (...) prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Lublin-

Zachód w Lublinie T. W.. Sprzedaż nastąpiła w dniu 2 lipca 2018 roku za cenę 15000 zł, która została w całości zapłacona.

Prawomocnym postanowieniem z dnia 6 września 2018 roku, wydanym w sprawie (...), Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie postanowił przysądzić prawo do lokalu na rzecz nabywców licytacyjnych. W dniu 20 listopada 2018 roku Komornik sporządził plan podziału sumy uzyskanej z egzekucji, w którym dla A. Z. (1) przeznaczono kwotę 33132,53 zł tytułem kwoty przypadającej ze sprzedaży nieruchomości (k. 143v-144 akt sprawy (...)) Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie – ustalenia zawarte w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 4 grudnia 2018 roku, bezsporne w sprawie (...).

Bezsporne jest również, że także dla H. Z. przeznaczona została w wyniku podziału kwota 33132,53 zł.

÷

Nie jest uzasadniony zarzut naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c.

Przepis art. 233 § 1 k.p.c. jest przepisem dotyczącym oceny dowodów, nie zaś przepisem prawa materialnego, czy też przepisem określającym zasady wykładni lub stosowania przepisów prawa materialnego lub procesowego.

Naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. może polegać na błędnym uznaniu, że przeprowadzony w sprawie dowód ma moc dowodową i jest wiarygodny, albo że nie ma mocy dowodowej lub nie jest wiarygodny. Skuteczność zarzutu apelacji naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów wymaga spełnienia dwóch przesłanek:

1. Prawidłowe postawienie zarzutu naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów wymaga wskazania dowodu (dowodów), do którego zarzut ten się odnosi².

Ogólne zatem stwierdzenie, że doszło do naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów, nie spełnia wymagania sformułowania zarzutu naruszenia ściśle określonego przepisu prawa, w tym wypadku przepisu prawa procesowego³. Naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. może sprowadzić się do zarzutu, że sąd przy ocenie wiarygodności i mocy dowodowej określonych dowodów przekroczył granice swobodnej oceny, dokonując oceny dowolnej, sprzecznej z wymaganiami prawa procesowego, doświadczeniem życiowym oraz regułami logicznego myślenia. Rzeczą strony, która zgłasza taki zarzut, jest wykazanie, że przy ocenie wiarygodności i mocy dowodowej konkretnego dowodu, na podstawie którego sąd dokonał ustalenia faktycznego, przekroczono granice swobodnej oceny dowodów, a nadto iż miało to istotny wpływ na wynik sprawy.

2. Postawienie zarzutu naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. nie może polegać tylko na przedstawieniu własnej, korzystnej dla skarżącego, opartej na własnej ocenie materiału dowodowego, wersji zdarzeń. Konieczne jest natomiast, przy posłużeniu się argumentami wyłącznie jurydycznymi, wykazywanie, że wskazane w art. 233 § 1 k.p.c. kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów zostały naruszone, co miało wpływ na wynik sprawy⁴.

Jeżeli sąd odwoławczy stwierdzi, że z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadził wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i nie może być uznana za nietrafną, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Ocena dowodów przeprowadzona przez sąd może być natomiast skutecznie podważona, jako nieodpowiadająca wyrażonej w art. 233 § 1 k.p.c. tak zwanej zasadzie swobodnej oceny dowodów, tylko w przypadku, gdy sąd wyprowadza z zgromadzonego materiału dowodowego wnioski sprzeczne z zasadami logiki lub zasadami doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych. Uprawnienie sądu drugiej instancji do dokonania odmiennych ustaleń bez ponowienia dowodów z zeznań świadków, czy też z przesłuchania stron, jest dopuszczalne i uzasadnione, ale w szczególności wówczas, gdy dowody te mają jednoznaczną wymowę, a ocena sądu pierwszej instancji jest oczywiście błędna. Same, nawet poważne, wątpliwości co do trafności oceny dokonanej przez sąd pierwszej instancji, jeżeli tylko nie wykroczyła ona poza granice

zakreślone w art. 233 § 1 k.p.c., nie powinny stwarzać podstawy do zajęcia przez Sąd drugiej instancji odmiennego stanowiska⁵.

Skarżący nie przytoczyli w apelacji ani dowodów, których dotyczy zarzut naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów, ani też nie wskazali, jakie kryteria oceny tych dowodów zostały naruszone. Apelacja pozwanych nie zawiera w ogóle wskazania, w czym miałyby się wyrażać wadliwa ocena zebranego materiału dowodowego i w ogóle nie odnosi się do oceny dowodów przedstawionej przez Sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Pozwani nie wskazują nawet, jakim dowodom Sąd pierwszej instancji powinien jego zdaniem dać wiarę, a jakim odmówić wiarygodności i mocy dowodowej. Uzasadnia to uznanie zarzutu naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. za nieuzasadniony.

Kwestia czy okoliczności faktyczne ustalone w rozpoznawanej sprawie uzasadniają zastosowanie przepisu art. 5 k.c., czy też nie, należy do sfery oceny prawnej stanu faktycznego, a więc do sfery stosowania prawa, w tym wypadku prawa materialnego, nie zaś do sfery oceny dowodów.

÷

Nie jest uzasadniony zarzut naruszenia przepisu art. 5 k.c., zawarty w części wstępnej apelacji. Powołany przepis stanowi, że nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współzycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony.

Przytoczony wyżej przepis określa sposób wykonywania podmiotowych praw cywilnych przez osoby, którym prawa te przysługują, jak również skutki prawne nadużycia prawa podmiotowego, a więc skutki uczynienia z niego takiego użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współzycia społecznego. Przepis art. 5 k.c. jest przepisem prawa materialnego, a więc przepisem określającym prawa i obowiązki podmiotów stosunku cywilnoprawnego.

Zastosowanie przepisu art. 5 k.c. może mieć miejsce tylko wówczas, gdy okoliczności konkretnego stanu faktycznego pozwalają na ocenę, że osoba, której przysługuje oznaczone prawo podmiotowe, nadużywa tego prawa, a więc czyni z tego prawa użytek, który jest sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współzycia społecznego.

Sama sytuacja, że po stronie zobowiązanego do zadośćuczynienia prawu podmiotowemu uprawnionego istnieją okoliczności faktyczne, które według kryteriów obiektywnych wskazują na trudną sytuację życiową zobowiązanego i tym samym uzasadniają potrzebę określonego rodzaju pomocy, czy też współczucia dla zobowiązanego, nie uzasadnia jeszcze możliwości zastosowania przepisu art. 5 k.c. i odmówienia ochrony prawu podmiotowemu uprawnionego. Aby było możliwe zastosowanie przepisu art. 5 k.c., okoliczności konkretnej sprawy muszą uzasadniać negatywną ocenę postawy osoby, której przysługuje prawo podmiotowe, związaną z wykonywaniem tego prawa, przez pryzmat kryteriów wskazanych w treści tego przepisu.

W rozpoznawanej sprawie nie można uznać, że Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w L., dochodząc od A. Z. (1) i H. Z. roszczeń, o których mowa w przepisie art. 4 ust. 1¹ ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych czyni ze swojego prawa użytek, który byłby sprzeczny z zasadami współzycia społecznego. Oczywiście jest przy tym, że dochodzenie tego rodzaju roszczeń nie jest w rozpoznawanej sprawie sprzeczne ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tych roszczeń.

Należy pamiętać, że Spółdzielnia prowadzi gospodarkę swoimi nieruchomościami w interesie wszystkich osób, którym przysługują spółdzielcze prawa do lokali i inne prawa do lokali będących w zarządzie Spółdzielni. Zaniedbania Spółdzielni w tym zakresie oznaczałyby ekonomiczne obciążenie innych osób, którym przysługują prawa do lokali.

Z kolei spory istniejące między samymi zobowiązanymi nie mogą uzasadniać tezy, że Spółdzielnia, dochodząc przysługujących jej solidarnie od zobowiązanych roszczeń, nadużywa swojego prawa w odniesieniu do niektórych z pozwanych. Spełnienie świadczeń na rzecz Spółdzielni przez niektórych tylko zobowiązanych może uzasadniać dochodzenie roszczeń regresowych przez osobę, która spełniła świadczenie w zakresie przekraczającym swój udział w zobowiązaniu.

Wreszcie należy zwrócić uwagę na okoliczność, że zarówno H. Z., jak i A. Z. (1), otrzymali w związku działem spadku obejmującego przedmiotowy lokal znaczące korzyści majątkowe w postaci środków pieniężnych pochodzących ze sprzedaży prawa do lokalu. Nie zachodzi więc sytuacja, w której po stronie pozwanych występują jedynie określone obowiązki związane z prawem do lokalu, lecz przysługujące pozwanym udziały w prawie miały realną i znaczącą wartość majątkową, znacznie wyższą niż wysokość zobowiązań.

Sąd Okręgowy w rozpoznawanej sprawie podziela również stanowisko tego Sądu wyrażone w uzasadnieniu wyroku wydanego w sprawie (...), że samo zasądzenie od pozwanej A. Z. (1) roszczeń dochodzonych przez powoda nie oznacza, że pozwana zostanie pozbawiona środków egzystencji. Wreszcie należy przypomnieć, że pozwana ma ojca, na którym ciąży względem niej obowiązek alimentacyjny.

Nie jest uprawnione odwoływanie się w apelacji do wyroku Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 22 stycznia 2018 roku, wydanego w sprawie(...), już chociażby z tego względu, że wyrok ten został zmieniony przez Sąd Okręgowy w Lublinie w całości w odniesieniu do rozstrzygnięcia o żądaniu pozwu. Wyrokiem z dnia 4 grudnia 2018 roku Sąd Okręgowy w Lublinie uwzględnił w całości powództwo Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L. w stosunku do A. Z. (1) przez zasądzenie kwoty 5518,94 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 10 lipca 2017 roku do dnia zapłaty. Przyczyną zmiany zaskarżonego wyroku było właśnie naruszenie przez Sąd Rejonowy przepisu art. 5 k.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie (k. 137, 140-145v akt sprawy (...) Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie).

Można wprawdzie częściowo zgodzić się ze stanowiskiem pozwanej A. Z. (1) wyrażonym w apelacji, że stanowisko Sądu pierwszej instancji nie jest konsekwentne, gdy chodzi o ocenę całości żądań powoda w świetle zasad wykonywania prawa podmiotowego, jednak zarzut ten nie ma wpływu na rozstrzygnięcie apelacji. Jak już wyżej wyjaśniono, sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji, które wyznacza przede wszystkim zakres zaskarżenia wyroku sądu pierwszej instancji. Nie byłaby zatem możliwa zmiana wyroku z dnia 16 kwietnia 2018 roku w punkcie II, który nie został zaskarżony przez powoda. Nie byłaby zresztą możliwa jakakolwiek zmiana wyroku z dnia 16 kwietnia 2018 roku na niekorzyść A. Z. (1) na skutek apelacji tej pozwanej (art. 384 k.p.c.).

Nie jest uzasadniony zarzut naruszenia przepisu art. 102 k.p.c. w odniesieniu do rozstrzygnięcia o kosztach procesu w stosunku do H. Z.. Należy zwrócić przede wszystkim uwagę, że postępowanie w rozpoznawanej sprawie trwało w pierwszej instancji znaczny okres czasu, na co niewątpliwie wpłynęła postawa tego pozwanego, który wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty, pomimo bezzasadności podniesionych w nim zarzutów. Z tych względów nie można uznać, że w odniesieniu do kosztów procesu za pierwszą instancję zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek pozwalający na nieobciążanie H. Z. kosztami procesu za pierwszą instancję.

÷

Mając na uwadze powyższe rozważania, należało oddalić obie apelacje, jako nieuzasadnione.

*

Na podstawie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy nie obciążył H. Z. i A. Z. (1) kosztami postępowania odwoławczego poniesionymi przez Spółdzielnię Mieszkaniową (...) w L..

Za możliwością zastosowania przepisu art. 102 k.p.c. na etapie postępowania apelacyjnego przemawia przede wszystkim aktualna sytuacja majątkowa pozwanych, a także fakt, że postępowanie apelacyjne trwało relatywnie krótko, zaś czynności postępowania dowodowego podejmowane były w tym postępowaniu przede wszystkim przez

Sąd Okręgowy z urzędu. Aktywny udział w tym postępowaniu strony powodowej ograniczył się natomiast jedynie do rozprawy w dniu 19 czerwca 2019 roku.

*

Na podstawie art. 113 ust. 1 (a contrario) ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd Okręgowy postanowił przejąć na rachunek Skarbu Państwa nieuiszczoną opłatę od apelacji w kwocie 377 zł.

W związku z tym, że apelacje pozwanych zostały oddalone w całości, a pozwani byli zwolnieni od uiszczenia tej opłaty, brak jest podmiotu, na który mógłby zostać włożony obowiązek uiszczenia tej opłaty na rzecz Skarbu Państwa.

*

Z tych wszystkich względów i na podstawie powołanych wyżej przepisów Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.

Andrzej Mikołajewski Dariusz Iskra Anna Wołucka-Ławnikowicz

1 Nie zaś „II C 370/16” jak pomyłkowo pozwani wskazali na rozprawie apelacyjnej.

2 Wyrok SN z dnia 28 kwietnia 2004 roku, V CK 398/03, Lex nr 174215; wyrok SN z dnia 23 stycznia 2001 roku, IV CKN 237/00, Lex nr 52528; wyrok SN z dnia 5 lipca 2000 roku, I CKN 291/00, Lex nr 303349; wyrok SN z dnia 25 listopada 2003 roku, II CK 293/02, Lex nr 151622.

3 Wyrok SN z dnia 24 czerwca 2008 roku, I PK 295/07, Lex nr 496401.

4 Wyrok SN z dnia 16 grudnia 2005 roku, III CK 314/05, Lex nr 172176; wyrok SN z dnia 18 czerwca 2004 roku, II CK 369/03, Lex nr 174131; wyrok SN z dnia 15 kwietnia 2004 roku, IV CK 274/03, Lex nr 164852; wyrok SN z dnia 25 listopada 2003 roku, II CK 293/02, Lex nr 151622; wyrok SN z dnia 23 stycznia 2003 roku, II CKN 1335/00, Lex nr 439181; wyrok SN z dnia 27 września 2002 roku, IV CKN 1316/00, Lex nr 80273; postanowienie SN z dnia 23 stycznia 2001 roku, IV CKN 970/00, Lex nr 52753; wyrok SN z dnia 12 kwietnia 2001 roku, II CKN 588/99, Lex nr 52347; wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 19 czerwca 2008 roku, I ACa 180/08, Lex nr 468598, OSA 2009/6/55; Wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 21 maja 2008 roku, I ACa 953/07, Lex nr 466440; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 10 lipca 2008 roku, VI ACa 306/08, Lex nr 504047; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 14 maja 2008 roku, I ACa 328/08 Lex nr 466423; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 9 kwietnia 2008 roku, I ACa 205/08, Lex nr 465086; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 30 stycznia 2008 roku, I ACa 1040/07, Lex nr 466431; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 27 lutego 2007 roku, I ACa 1053/06, Lex nr 298433; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 27 kwietnia 2006 roku, I ACa 1303/05, Lex nr 214251; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 11 stycznia 2006 roku, I ACa 1609/05, Lex nr 189371.

5 Wyrok SN z dnia 21 października 2005 roku, III CK 73/05, Lex nr 187032.